Dit document is gedownload door () op November 1, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

Nestkast bouwen

Volg je eigen broedpaartje!

Leerdoelen

- Je kent de kenmerken van geschikte nestkasten voor pimpelmezen of koolmezen.
- Je begrijpt hoe nestkasten bijdragen aan biodiversiteit en natuurbehoud.
- Je kan een nestkast in elkaar zetten volgens een schets of bouwtekening.

Biologisch thema's

(Stads-) ecologie, fauna

Groepsgrootte

2-3 leerlingen

Duur

3-4 lesuren

Doelgroep

onderbouw
3 vmbo
4 havo
4 en 5 vwo

Introductie

Koolmezen en pimpelmezen, maar ook andere vogels, zoals boomklevers, nestelen graag in nestkasten. Ze weten de nestkasten ook goed te vinden en zijn vaak dagen bezig met de 'keuring', alvorens in te trekken. De diameter van de opening bepaalt voor welke vogel de nestkast geschikt is. Hoe leuk is het om zelf een nestkast te bouwen, op te hangen en te observeren of die bewoond raakt? Welke vogel trekt er in? Wordt een nest gebouwd? Via diverse online webcams valt van minuut tot minuut broedgedrag te volgen van allerlei soorten vogels, maar eigen observaties hebben natuurlijk wat extra's. Volg je eigen vogelpaartje!

De opdracht

Bouw zelf een nestkast, voor koolmezen of pimpelmezen. Zorg ervoor dat alles eind februari op z'n plek hangt en stop wat hooi of houtwol in de nestkast, om hem aantrekkelijk te maken. Raakt je nestkast bewoond?

- Verdiep je in de wensen voor broedplekken van koolmezen en pimpelmezen.
- Maak op basis van de wensen een schets van jullie nestkast en verzamel de benodigde materialen.
- Hang de nestkast op op een geschikte plek.
- Kijk regelmatig bij de nestkast om te zien of die bewoond is.
- Lever een verslag in met afbeeldingen of tekeningen van het eigen ontwerp, foto's van de uitvoering, inclusief uitleg en discussie en eventuele bronnen

Dit document is gedownload door () op November 1, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

1

Verwonderen

Jullie gaan een nestkast bouwen voor een pimpelmees of een koolmees, maar wat zijn dat eigenlijk voor vogels? Kijk de video[1] en leer meer over deze vogels. .

Ontwerpvraag

Hoe kunnen jullie pimpelmezen of koolmezen aan geschikte broedplekken helpen in een stadse omgeving?

2

Verkennen

Elke vogel heeft zo zijn eigen voorkeuren voor een broedplek in het wild, maar ook voor nestkasten. Zoek op het internet op wat de voorkeuren zijn van koolmezen en pimpelmezen. Kijk ook alvast in de omgeving van de school, zou er een plek zijn die voldoet aan de voorkeuren van een van de twee vogelsoorten?

Tips!

- Kijk hierbij ook vooral naar bronnen met betrouwbare informatie zoals de Vogelbescherming.
- Kies bijvoorbeeld een boom uit die zeer kat onvriendelijk is. Denk ook aan de juiste windrichting.
- De diameter van de invliegopening is belangrijk voor de verschillende vogelsoorten.

3

Ontwerp plan

Je ontwerpplan bestaat uit een ontwerpschets, een ontwerpplanning en materialen.

- Ontwerpschets
  Maak een schets hoe jullie nestkast eruit komt te zien, inclusief de afmetingen van de nestkast en invliegopening. Verwerk de wensen van de gekozen vogelsoort in de nestkast. Bedenk welke materialen nodig gaat hebben om de nestkast te maken en hoe je aan die materialen gaat komen. Maak ook een schets van de uiteindelijke plaats waar de nestkast moet komen te hangen.
- Ontwerpplanning
  Spreek met je groepsgenoten en docent af wanneer jullie de nestkast gaan maken en wanneer de materialen aanwezig moeten zijn.
- Materialen
  Bedenk zelf hoeveel je van alle materialen nodig hebt. Je kan denken aan:
  - Hout voor het maken van een nestkast / bouwpakket nestkast (tal van voorbeelden beschikbaar)
  - Verf of beits
  - Houtboor
  - Materiaal om de nestkast stevig op te hangen plus geschikte plek
  - Hooi of houtwol voor in de nestkast

Tip!

Kijk op deze website[2] voor tips voor jullie nestkast.

[1] https://www.youtube.com/watch?v=-uB4YYKYTcQ
[2] https://www.vogelbescherming.nl/in-mijn-tuin/nestkasten/zelf-een-nestkast-maken

Dit document is gedownload door () op November 1, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

4 Ontwerp uitvoeren

Bouw de nestkast volgens jullie schets en planning. Hang de nestkast op de door jullie gekozen plek. .

Extra

- Voeg een webcam toe aan de nestkast om de bewoners te kunnen volgen. Dit kan alleen als bedrading mogelijk is.
- Maak ook een nestkast voor een andere vogelsoort bijvoorbeeld mussen of gierzwaluw.
- Of maak een nestkast voor vleermuizen.
- Beschilder de nestkast.
- Breid de opdracht uit met een onderzoek: Hoe belangrijk zijn nestkasten voor vogels in de stad? Zouden er meer of juist minder nestkasten moeten komen, en als er meer moeten komen, voor welke vogels dan en waar?

5 Testen en bijstellen

Zoek uit wanneer het broedseizoen is van de pimpelmees en koolmees. Fiets of loop om de paar dagen even langs jullie nestkast en blijf een paar minuten kijken om te zien of de nestkast uitgekozen is als broedplek. Het uitvliegen van de jongen is erg leuk om te zien, maar duurt slechts een half uurtje. Daarvoor moet je dus geluk hebben!
Als er dit jaar geen bewoners zijn gekomen, ga dan na wat je voor volgend voorjaar eventueel zou kunnen veranderen om de nestkast een geschikte broedplek te maken.

6 Presenteren

Je resultaten zijn de woning en de bewoning: de nestkast zelf, de plek waar je hem hangt, en of in de nestkast genesteld wordt. Eventueel: broedsucces. Maak foto's en filmpjes van je werk, en van het werk van de vogels. Ben je in staat geweest om zelf een nestkast te bouwen, op de juiste locatie te hangen en zo aantrekkelijk te maken dat in de nestkast ook werkelijk genesteld werd? Kortom, is het gelukt? Heb je ook bewijs, in de vorm van foto's en / of filmpjes?

7 Verdiepen en verbreden

Hoe belangrijk zijn nestkasten voor vogels in de stad? Zouden er meer of juist minder nestkasten moeten komen? En als er meer moeten komen, voor welke vogels dan en waar? Waarom is de grootte van de invliegopening van de nestkast van belang? Hoe dragen nestkasten bij aan de biodiversiteit? Is alles gelukt? Ben je op problemen gestuit, en hoe heb je die problemen overwonnen? Hoe ging het groepswerk? Wat zou een goed vervolgproject zijn?

Eindproduct

Een verslag met:

- afbeeldingen of tekeningen van het eigen ontwerp
- foto's van de uitvoering, inclusief uitleg
- discussie en eventuele bronnen